

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: lasteaiakohad tuleb kindlustada kõigile lastele

Riigikohus: lasteaiakohad tuleb kindlustada kõigile lastele

6. veebruar 2023

Riigikohus juhtis täna avaldatud otsuses tähelepanu sellele, et Eestis on palju kohalikke omavalitsusi, kes ei taga kõigile lastele lasteaiakohti ning riik ja omavalitsused peavad leidma sellele probleemile üheskoos lahenduse.

Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium märkis, et koolieelse lasteasutuse seadus paneb kohalikele omavalitsustele selge kohustuse luua seal elavale pooleteise- kuni seitsmeaastasele lapsele vanemate soovil võimaluse käia lasteaias. Sellest hoolimata on paljudel omavalitsustel seaduse täitmisega probleeme.

Kolleegium viitas haridus- ja teadusministeeriumi küsitlusele, mille järgi oli 2020. aastal 33 vallas ja linnas kokku 2141 last, kes ei saanud vanemate soovitud ajaks kohta lasteaias või isegi lastehoius. Praegune kohtuasi on juba kolmas, kus Riigikohus kordab seisukohta, et omavalitsusel pole õigust lasteaiakoha andmisest keelduda.

Riigikohus rõhutas, et alushariduse kättesaadavuse eest vastutavad riik ja omavalitsused üheskoos – mõlemal lasub kohustus leida probleemile süsteemne lahendus, mis ei jäta lapsi alushariduseta ning nende vanemaid ilma võimalusest ühendada töö- ja pereelu. Riigis ei saa lasta tekkida ega kesta olukorral, kus avalike teenuste kättesaadavus sõltub ulatuslikult sellest, mil määral inimese elu- või asukohajärgne omavalitsus otsustab talle seadusega pandud kohustusi täita.

Kohtade puudumisel peab omavalitsus neid juurde looma

Riigikohtusse jõudnud kohtuasi sai alguse lapsevanemate kaebusest. Vanemad esitasid kohe pärast lapse sündi Rae vallale taotluse lasteaiakoha saamiseks pooleteise aasta pärast. Vald aga teatas, et vabu kohti ei ole ja seetõttu pidi kaebajate laps hakkama käima hoopis eralastehoius, mille kohatasust maksis enamiku vald.

Lapsevanemad esitasid halduskohtule kaebuse, soovides kohta valla lasteasutuses ja eralastehoiuga kaasnenud suuremate kulude hüvitamist. Halduskohus rahuldaski kaebuse osaliselt – määras vanematele hüvitise ning algatas Riigikohtus põhiseaduslikkuse järelevalve.

Täna avaldatud otsusega tunnistas Riigikohus põhiseadusevastaseks ja kehtetuks Rae Vallavalitsuse määruse lause, millega lapsele anti lasteaiakoht ainult juhul, kui parajasti leidis vabu kohti.

Kolleegium selgitas, et seadus paneb omavalitsustele kohustuse tagada kõigile lastele võimalus lasteaias käia ja kohtade puudumisel tuleb neid piisavas koguses juurde luua. Lasteaiakoha võib asendada lastehoiuteenusega ainult vanemate teadlikul ja vabatahtlikul nõusolekul. Nimelt erinevad koolieelsele

lasteasutusele ja lastehoiule kehtestatud nõuded oluliselt – kui lasteaed peab pakkuma riikliku õppekava alusel alusharidust, siis lastehoid seda tegema ei pea.

Riigikohtu otsusegasaab tutvuda siin[1].

Arno Põder
pressiesindaja
Riigikohus
arno [dot] poder@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-lasteaiakohad-tuleb-kindlustada-koigile-lastele>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=5-22-10/17>